

Jytte S. Andersen (mor til Rasmus) har reageret på opfordringen og har skrevet om hendes erfaringer/oplevelser med stammen. Hun er bestyrelsesmedlem og med i forældregruppen.

ERFARINGER MED STAMMEN

Jeg har altid stammet. I førskolealderen undrede min mor sig højlydt til familie og venner, over hvordan det kunne være, at jeg talte sådan, når min bror talte perfekt. Jeg blev ofte påmindet om, at tage det roligt, tale langsomt, trække vejret ordentligt, og ofte sagde hun sætningen for mig. Hun vendte ryggen til mig, når jeg talte, og virkede ret pinligt berørt af det. Dog mente mine forældre, at det nok gik over.

I 3. klasse begyndte jeg hos en talepædagog. Her læste vi op og øvede vejrtrækningsøvelser. Jeg kedede mig, og følte bestemt ikke jeg fik nogen hjælp. Det virkede tåbeligt på mig at sige ai, ah, ah eller hvordan det nu var, med tungen ud af munden. Jeg begyndte at pjække fra talepædagogtimerne, fordi hun ofte kom for sent til timerne, og en hel klasse, som ventede på gymnastiktimen, så mig vente foran døren, hvor der var påklistret et skilt med Tale-Høre-pædagog. Jeg havde bestemt ikke lyst til at skilte med mit problem. Jeg ville bare være normal!

Drillerier var der nemlig nok af i skolen, jeg var tit årsag til højlydt fnisen og efteraben fra klassekammeraterne. Dog har jeg altid haft gode venner, som accepterede mig. Min bedste ven, læste op i dansktimerne for mig, når det blev min tur. Vi troede ingen opdagede det, men i dag tror jeg mere på, at læreren godt vidste, jeg kunne læse, og derfor skånedes mig. Talepædagogtimerne ophørte efter få år for jeg ville ikke.

Senere har samme talepædagog fortalt, at jeg var det første stammebarn, hun havde mødt, og egentlig var hun ret usikker på hvordan hun skulle takle mit svære stammeproblem.

Barndommen var fyldt med skyld og skam. Jeg havde svært ved at gå i butikker, tage telefonen o.s.v. En gang husker jeg, at jeg blev behandlet som evnesvag i køen hos bageren.

Jeg klarede mig gennem gymnasiet, som den stille pige, og uden massiv mobning. Jeg fandt ud af, at for en gang skyld kom stammen mig til gode. Jeg var elendig til fransk, men fik alligevel 8, for ingen kunne høre en sammenhængende sætning. Jeg stammede som aldrig før.

Umiddelbart efter gymnasiet var jeg ikke parat til erhvervsvalg. Jeg var sikker på, at alt hvad jeg havde lyst til at blive kunne jeg ikke, fordi jeg stammede. Så jeg tog afsted alene et 1/2 år på rejse i udlandet. Her mødte jeg pludselig en stor accept af mig som person, så det styrkede min selvtillid meget.

Jeg valgte sygeplejerske-uddannelsen, et job hvor netop kommunikation er vigtigt. Det blev nogle krævende uddannelsesår og jeg søgte igen selv talepædagogbistand i en voksengruppe på Hellerup-taleinstitut, men efter 1 års tid, valgte jeg det fra igen, for jeg orkede ikke at tænke så meget på at tale.

Jeg har eksperimenteret meget med hvad der hjælper mig bedst, og har fundet ud af, at når jeg møder nye mennesker, f.eks. nyt job eller lignende, hjælper det at jeg siger at jeg stammer, før nogen registrere det. Så glemmer jeg helt problemet og taler mere flydende.

Mit stammeproblem er fra at være en meget hård blokerende stammen, blevet til et meget lille

problem. Hvad der aktuelt har afhjulpet min stammen ved jeg ikke, men jeg tror at omgivelserne accept er en meget stor del af det.

Min ældste dreng på 6 år stammer, så derfor er det så vigtigt for mig, at udbrede kendskabet til stammen. Hjælpe andre forældre til at opnå en kvalificeret talepædagogbistand, så tidligt som muligt, så de ikke blot, som jeg, lytter til det evindelige råd om, at det nok går over. Da min dreng var 3-4 år, var jeg ligeså rådvild overfor de professionelles afventen, uden at kunne gennemskue, at det var fordi de intet havde at tilbyde. Der var ikke basis for stammegrupper i kommunen. Hvor går man så hen? Jeg ventede, og havde pludselig et "gammelt" stammebarn!